

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਆਰ.ਪੀ. ਨਾਗਰਥ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ

LPANo.402 OF2012

30 ਨਵੰਬਰ, 2012

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - 226 ਅਤੇ 227- ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ, 1919 - CLX - ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੈਨੂਅਲ - ਪੈਰਾ 493 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਡਰੇਨ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਪਰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ 5 ਲਗਭਗ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁੜ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ - ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਰੀਦ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 26.09.2007 ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਸਰਕਾਰ/ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੇਕਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ - ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ/ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ ੭)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

(ਪਰਾ 11)

-
- (1) (2003) 1 SCC 335
 (2) (1997) 2 SCC 627
 (3) (1996) 6 SCC 405

ਗੁਰਚਰਨ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ ਜੇ.ਬੀ.ਆਰ.

ਅਮਿਤ ਰਾਵਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ ਮਿਖਾਇਲ ਕਾਡ ਨਾਲ, ਏ.ਜੀ.,
ਪੰਜਾਬ।

ਗੌਰਵ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਲਈ।

ਆਰ.ਪੀ. ਨਾਗਰਤ, ਜੇ. 1

(1) ਇਸ ਲੀਟੀਗੇਸ਼ਨ ਨੇ 20 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੂੰਗਫਲੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 02.08.2007 (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-4) ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ/ਖਰੀਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਤਰਜੀਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਫਾਲਤੂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਜਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜੋ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਚੌਰਾਨ.

(2) ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 16.07.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। 2008 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 3450 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵਾਰਮਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਸਨ ; 20 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 7 ਮਰਲੇ ਦੀ ਮਿਣਤੀ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3450 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੇ ਪੌਂਡ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇੱਕ ਡਰੇਨ. ਐਨੀ ਛਾਉਣੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਡਰੇਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ। ਤੱਥ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ 20 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸਾਲ 1967-68 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹੈ। ਆਈ-ਲੇ ਸੋਨਿਕ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਹ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ, ਪਰੀਦਕੋਟ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

---

(4) 2012 (4) RCR (Civil) 588

(5) (2011) 11 SCC 396

ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ 5 ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲਗਭਗ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ। ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ vidc ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ

ਮਿਤੀ 02.08.2007 (ਅਨੇਕਚਰ P-4) ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2006 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4649 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 16.07.2010 (ਅਨੇਕਚਰ ਏ-1) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਹੁਣ ਇਸ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5)) ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ 26.09.2007 ਦੀ ਨੀਤੀ (ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਚਰ P-15) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦੱਖਿਆ: -

“11, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ”

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 26.09.2007 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਰੀਬ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 02.11.2010 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੈਕਸਰ ਏ-2) ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹਰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ '250/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਅੱਗੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ

---

(4) 2012 (4) RCR (Civil) 588

(5) (2011) 11 SCC 396

ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ (ਅਨੈਕਸਚਰ-2) ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਮਿਤੀ 07.12.2010 (ਅਨੈਕਸਚਰ-ਏ-3) ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 5 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(7) ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ/ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

(8) ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 02.08.2007 (ਅਨੈਕਚਰ P-4) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 493 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(9) ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਾਨੀ, ਨਾ ਹੀ ਵਿਗੜਿਆ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਸੀ।

(10) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ. ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੈਟਾਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ। ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਏਰੋ ਹਨ; ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਗਲਾਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸੀ. ਪਦਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪ ਸਕੱਤਰ, ਟੀਐਨ (2), ਚੰਦਰਗੌੜਾ ਰਾਮਗੌੜਾ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3)।

(12) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

---

(4) 2012 (4) RCR (Civil) 588

(5) (2011) 11 SCC 396

ਅਣਵਰਤੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(13) ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4), ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"22. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਹ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਗੈਰ-ਗੁਆਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖੁਦ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਰਾਜ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ੇਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(14) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ 02.11.2010 (ਅਨੇਕਚਰ A-2) ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ, ਇਹ 26.09.2007 ਦੇ ਨੀਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 26.09.2007 ਦੇ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5)**, 28.01.2011 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

---

(4) 2012 (4) RCR (Civil) 588

(5) (2011) 11 SCC 396

(15) ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 2006 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4649 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਇਰੀਦਕੋਟ (ਅਨੇਕਚਰ P-4) ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਲਈ ਵਕੀਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ (ਅਨੇਕਚਰ A-2) ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਸਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(17) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਵੇ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਹੀਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਫਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਰੇਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਕਾਰਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੇ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪੌਦੇ ਉੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਡਰੇਨ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਟੇਟਰਿਸਟਾਂ ਲਈ ਛੁਪਣਗਾਹ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ. ਉਸ ਨੇ ਡਰੇਨ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 1980 ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਗਏ ਡਰੇਨ ਦੇ ਰਕਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ 1 ਗ੍ਰੇਡ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(18) **ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੀ

ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰੋਹੜ ਜਗੀਰ, ਤਹਿਸੀਲ 1 ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਛੱਪੜ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੱਪੜ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

(19) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਰੋਹੜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਤੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, 'ਫੱਟ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੱਪੜ ਵਜੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

“5. ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹੁਬਲ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਹੜਪ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਥਿਸ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਤਾਕਤਵਰ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਸ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਘੜਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ”

(20) ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ:-

“14. ਐਮਐਲ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਡ. ਬਨਾਮ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ ਸਾਹੂ, 1999(6) ਐਸਸੀਸੀ 464 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। 100 ਕਰੋੜ। ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੋਨੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਉੜੀਸਾ, 2004 (8) ਐਸਸੀਸੀ 733 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਗੈਰ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ' ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ। , ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ।

15. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

(21) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 22 ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ: -

"22. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ/ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਪੌਰਾਮਹੋਕੇ/ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼/ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ/ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, 'ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਕੂਲ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। "

(22) **ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ/ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਪੋਰਮਬੋਕ/ਸ਼ਾਮਲਾਤ I ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ/ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ।

(23) ਇਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, 'ਫਲੀਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 26.09.2007 ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। Ibis ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਡਿਸਪੋਜੇਜ਼ਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਪੈਕੇਜ ਡੀਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ (ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ) ਐਕਟ, 1976 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 14.10.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਿਠੀ ਰਾਹੀਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(24) XX XX XX XX XX

(2) 1 ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ, ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫਸਲੀ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਬਜ਼ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਸਰਾ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਜੋ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3 &4   xx   X   X   X

5. ਰੁ. 250/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਪ੍ਰਤੀ ਫਸਲ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਆਮ ਵਰਗ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਤੋਂ ਰੁ. 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। 12,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਰਕਮ 6 ਮਾਸਿਕ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।
7. ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਰਿਣਾਮੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ, ਸਮਰੱਥ ਦਫਤਰ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਬਕਾਇਆ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XX XX XX XX xx”

(24) **ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਈ ਲੰਬੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(25) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 02.11.2010 ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਆਰਡਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਏ-2) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਡਿਸਟਰਨੇਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ।

(26) 2006 ਦੇ CWP ਨੰ. 4649 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 16.07.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਕੁਝ ਚੂਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਇਰੀਦਕੋਟ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਨਿਰਮਾਣ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਇਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਡਰੇਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਮਿਤੀ 26.09.2007 (ਅਨੇਕਚਰ P-15) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਾਲਰ ਡਰੇਨੇਜ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। "

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(27) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ

26.09.2007 ਦੇ ਨੀਤੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

f (28) ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:-

(i) 'fhc ਦੀ ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ii) 'ਹਾਏ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 02.11.2010 (ਅਨੈਕਸਰ ਏ-2), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਕੋਲ ਲੀਬਿਤ ਅਪੀਲ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

(iii) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ ' 20 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਰੰਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ CWP ਨੰ. 4649 of 2006 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(iv) ਫਿਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰੱਖੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(v) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੌਖਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਭੇਜਣ, ਜਿੱਥੇ 26.09.2007 ਦੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭੇਜੋ" (ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠ ਬੋਲੇ ਗਏ ਹੁਕਮ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ।

(vi) ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ